

Bilaga 1 – Riktlinjer för Region Västernorrlands stödinsatser enligt Förordningen om stöd till kommersiell service

Region Västernorrland ska tillämpa Förordningen om stöd till kommersiell service i sin stödgivning. Finansiering kommer från riktade medel alternativt Region Västernorrlands regionala utvecklingsmedel.

Vid Region Västernorrlands bedömning av ett eventuellt stöd till kommersiell service strävar vi efter att generera samhällsnytta för hela platsen, snarare än att i första hand gynna individuella servicegivare. Därför prioriteras insatser utifrån att främja den navfunktion som butiker har och stöden bör gynna en flerfunktionalitet.

Varje ansökan prövas efter dess ekonomiska behov.

Prioriterade orter för stöd till dagligvarubutiker delas enligt det Regionala serviceprogrammet in i två kategorier, Nivå 1 och Nivå 2.

Nivå 1 - Orter med dagligvarubutiker hög prioritet

På många mindre orter är befolknings- eller kundunderlaget litet och i många fall minskande. Att tillhandahålla dagligvaror eller drivmedel på sådana orter är förenat med stora utmaningar. I allmänhet saknas förutsättningar för att driva butiken på marknadsmässiga grunder. Huvuddelen av befintliga dagligvarubutiker på glesbefolkade orter består av butiker som tidigare varit knutna till Coop- eller ICA-kedjorna, men förlorat denna anknytning på grund av bristande lönsamhet. Butikerna drivs nu vidare av privatpersoner eller lokala butiksföreningar. Dessa ägare har lägre lönsamhetskrav, men i det långa loppet kan butikerna inte drivas med underskott.

Butikerna är viktiga för bygden och de flesta butikerna är kommunala servicepunkter, vilket betyder att de har överenskommelser med respektive kommun om att tillhandahålla ett kompletterande utbud bestående av bland annat kommunal service.

Butiker nivå 1, per kommun*

Ånge: Östavall, Överturingen, Borgsjö

Sundsvall: Indal, Liden

Timrå: Ljustorp

Härnösand: Hälledal, Viksjö, Brunne

Kramfors: Docksta, Lugnvik, Mjällom, Nora

Sollefteå: Edsele, Resele, Undrom

Örnsköldsvik: Flärke, Gideå, Hemling, Köpmanholmen, Långviksmon,

Myckelgensjö, Mellansel, Sidensjö, Solberg, Trehörningsjö, Ulvön

* Utöver utpekade butiker/orter i nivå 1 kan det komma att läggas till/tas bort fler vid revideringen 2027 om: Kommunen utifrån lokala behov beslutar att utöka/minska sina servicepunkter.

Nivå 2 - Orter med dagligvaror och drivmedel längre än 10 resp 15 km till närmaste konkurrent med ett identifierat behov

Dagligvaror: Om det är motiverat utifrån butikens lönsamhet kan butiker på dessa orter beviljas investeringsstöd med högst 50 procent av godkända kostnader under förutsättning att de har mer än 10 km till närmsta dagligvarubutik. Ett regionalt behov av nya dagligvarubutiker finns enbart på orter med ett avstånd på mer än 15 km till närmaste befintliga dagligvarubutik.

Drivmedel: Stora avstånd är en mindre olägenhet vid inköp av drivmedel än vid inköp av dagligvaror. Tillgången till drivmedel bedöms svara mot befintliga behov, även i glesbefolkade områden. Det finns ett identifierat regionalt behov av kompletterande investeringar i befintliga drivmedelsanläggningar på de orter där avståndet till närmaste alternativa drivmedelsanläggning är minst 15 km. Behovet av nyetablering av drivmedelsanläggningar är mycket litet. Ett regionalt behov av nya anläggningar finns enbart på orter med ett avstånd på mer än 20 km till närmaste befintliga drivmedelsanläggning. Inga orter i länet uppfyller villkoren för särskilda skäl när det gäller drivmedel. Stödnivån kan därför inte överstiga 50 procent av godkända kostnader.

Stödtyper

Investeringsbidrag

Stödet gäller investeringar i dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar. Investeringsbidrag får lämnas som motsvarar högst 50% av de utgifter som godkänns för investeringen. Investeringarna bör leda till utveckling och förbättring av verksamheten så att företaget blir hållbart på längre sikt gällande aspekterna ekonomiskt, ekologiskt och socialt.

Ett stöd med högst 85% får lämnas till dagligvarubutiker prioriterade enligt nivå 1 om det finns särskilda skäl.

Särskilt skäl:

- Investeringar i utrustning och lokaler som är nödvändiga för butiksverksamheten eller gynnar funktionen som nav och mötesplats.
- Investeringar i energibesparande syfte
- Kompetensutveckling kopplat till ökad lönsamhet och utökad funktionalitet
- Konsulthjälp för framtagande av åtgärdsprogram.

När det gäller löpande fastighetsunderhåll eller helt obemannade butiker saknas särskilda skäl för den högre stödnivån. Region Västernorrland prioriterar inte heller inköp av byggnad då detta inte primärt stärker servicen utan har en snedvridande effekt på en marknad.

Oavsett vilken investering som görs finns inte särskilt skäl där Region Västernorrland gör bedömningen är att aktören kan genomföra investeringen utan stöd med offentliga medel.

Investeringslån

Region Västernorrland tillämpar inte investeringslån enligt denna förordning.

Särskilt driftstöd

Särskilt driftstöd är avsett för att bidra till att trygga bärkraften och förbättra möjligheten för butiksägaren att ta ut en rimlig lön för sig själv och sina medarbetare. Butiker i serviceglesa områden har i regel låg lönsamhet och därmed ofta låg ersättning till löner. Stödet beviljas en gång per kalenderår.

Ansökan om särskilt driftstöd söks inför kommande år och grundar sig på senaste bokslutet. Stödet är inget ”rättighetsstöd” utan prövas årligen utifrån en rad olika kriterier. Mångsidigt utbud, öppettider och annan grundläggande service samt länets butiksstruktur påverkar om försäljningsstället är berättigat till stöd och till vilket belopp.

Vid en bedömning av ansökningar om särskilt driftstöd prioriteras försäljningsställen som är betydelsefulla även för tillgängligheten till annan grundläggande kommersiell service än försäljning av dagligvaror.

Servicebidrag

Servicebidrag får enligt förordningen endast lämnas om det finns särskilda skäl och andra insatser inte bedöms som ändamålsenliga. Region Västernorrland kan gå in med ett bidrag om det har uppstått tydliga lönsamhets- eller likviditetsproblem som kan antas vara av övergående art och att ett stöd kan hjälpa verksamheten att överbrygga det uppkomna problemet.

Bidraget ska vara riktat mot en ändamålsenlig insats som kan antas åstadkomma önskvärd effekt och villkoras med ett framtagande av åtgärdsplan för att förbättra lönsamheten.

Servicebidrag beviljas inte till ett första varuinköp vid ett nyöppnade av butik.

Hemsändningsbidrag

Stödet kan sökas av länets kommuner för att det i regionen glesare delar ska kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror för de hushåll som har störst avstånd eller saknar möjligheter att på annat sätt ta sig till butiken.

Hemsändningsbidrag kan beviljas för hemsändning av dagligvaror till hushåll. Hemsändningsbidrag kan även beviljas för att anordna särskilda inköpsturer till närliggande butik.

Stöd får lämnas endast om kommunen har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas. Stödet får inte otillbörligt gynna en viss näringsidkare.